

Dr. P.J. van Nieuwenhoven onderscheiden met de Rector Cremers-Penning

Onderscheid moet er zijn! Een uitspraak die zonder enige toelichting kan leiden tot bedenkelijke onderscheidingen. Onderscheid is er, een feitelijke weergave die wel of niet op prijs wordt gesteld. Binnen ons Genootschap onderscheiden sommigen zich op een bijzondere wijze. Eén daarvan, Piet van Nieuwenhoven, is zo'n markant Genootschapslid. Leest u maar eens de "schets" die onze secretaris heeft getracht samen te stellen van Piet van Nieuwenhoven. Alle reden om Piet in positieve zin te onderscheiden! Een waardering die het Bestuur deed besluiten om hem de Rector Cremers-Penning toe te kennen.

Ik wil er beslist geen geheim van maken dat Piet van Nieuwenhoven al eerder op de nominatie stond deze blijk van waardering te ontvangen. Echter, in 1985 besloot het Bestuur in de geest van ons 75-jarig jubileum, juist met het oog op de toekomst, de penning als waardering en stimulerend symbool te overhandigen aan Jan Hermans. Nu, met een terugblik naar het verleden, is het Bestuur unaniem van mening dat één persoon, P.J. van Nieuwenhoven, een bijzondere huldiging verdient.

Zijn stimulerende invloed op velen, in het bijzonder de jeugdigen, heeft zijn uitwerking zeker gehad, en hoel Voorheen rees zelfs wel eens bezorgdheid: of Piet zich niet te veel tot de jeugd richtte, zo veel dat hij de gewenste ledenaanwas uit het oog zou verliezen. Niets is minder waar gebleken. Gedurende vele jaren heeft Piet het Genootschap "op peil" weten te houden. Zelfs in tijden waarin de activiteiten binnen de vereniging op een laag pitje stonden bleef hij een stimulerende kracht. Niet ophouden, doorgaan. Met deze woorden konden en kunnen we Van Nieuwenhoven het beste karakteriseren. En ondanks een respectabele leeftijd gaat hij door.

Onderscheid mag er zijn en namens het Genootschap is een onderscheiding zeker op haar plaats. Daarvoor is de Rector Cremers-Penning, ook voor Piet van Nieuwenhoven!

F.S. van Westreenen, voorzitter Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

"Hij is toch al Lid van Verdiensten?", zou menigeen wellicht denken.

En: "Waar heb ik dat aan verdiend?" en "Ter gelegenheid waarvan dan wel?", zei Piet van Nieuwenhoven zelf, toen ik hem enkele weken geleden namens het Bestuur mocht mededelen dat hem de Rector Cremers-Penning was toegekend.

Waarom deze bijzondere onderscheiding aan hem werd toegekend is inderdaad moeilijk onder woorden te brengen maar misschien illustreert onderstaande "schets" (want volledigheid wil het niet pretenderen) van het werk van Piet van Nieuwenhoven enigszins de beweegredenen van het Bestuur om hem te onderscheiden met de Rector Cremers-Penning.

Dr. P.J. van Nieuwenhoven werd (toen nog doctorandus) in 1943 lid van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Hij was toen leraar biologie in Venlo. Tijdens de Bestuursvergadering van 18 januari 1952 werd door een van de bestuursleden geopperd om de heer Van Nieuwenhoven, inmiddels docent aan het Stedelijk Gymnasium en de gemeentelijke

H.B.S. te Maastricht, te benaderen om de vacature van secretaris binnen het bestuur te vervullen. Het zou een goude keus blijken te zijn: sinds hij op 6 maart van dat jaar "ter kennismaking" een bestuursvergadering bijwoonde, heeft hij tal van functies binnen het Genootschap op zich genomen. In diezelfde bestuursvergadering van 6 maart werd overigens al besloten Van Nieuwenhoven "in de redactie van het Maandblad zitting te doen nemen. Hij komt in de plaats van Rector Cremers....", aldus dr. H.C. Bels-Koning, de toenmalige secretaresse, in de notulen van die bestuursvergadering.

Enkele maanden later neemt dr. Kruytzer het secretariaat over en wordt besloten de heer Van Nieuwenhoven namens het Bestuur voor te dragen als hoofdredacteur van het Natuurhistorisch Maandblad en van de "Publicaties", als opvolger van mevrouw dr. W. Minis-Van der Geyn. Van Nieuwenhoven zou vervolgens tot 1979 ononderbroken lid blijven van de redactie, in 1953 en 1954 als hoofdredacteur en van 1977 tot 1979 als "waarnemend hoofdredacteur".

Op 12 mei 1958 volgde Van Nieuwenhoven dr. Kruytzer op, opnieuw als secretaris, een functie die hij tot 21 mei 1967 zou vervullen. In november van datzelfde jaar werd hij benoemd tot vice-voorzitter en op 17 juni 1973 tot voorzitter. Deze laatste functie zou hij de volle twee termijnen die statutair zijn toegestaan bekleden, van 1977 tot 1979 gecombineerd met het waarnemend hoofdredacteurschap. Bovendien was hij in die tijd ook voorzitter van Kring Maastricht, een functie waaruit de meeste leden van het Genootschap hem beter zullen leren kennen. Hij was door deze combinatie van functies en vooral ook door zijn enthousiasme, kennis en inzet jarenlang "het gezicht van het Genootschap".

Op 27 november 1980 trad Van Nieuwenhoven af als voorzitter en trok hij zich terug uit zijn overige functies binnen het Genootschap. Hij vond zelf dat hij tot de "oude garde" was gaan behoren en dat de jongeren in het Genootschap nu zelf het voortouw in handen moesten nemen. Hij wilde zich binnen het Genootschap nu vooral bezig gaan houden met de ouderen

onder de leden en werd daarmee voor velen een "trait d'union" tussen de periode van Rector Cremers en het huidige Genootschap.

Niet onvermeld mag blijven dat de heer Van Nieuwenhoven (met steun van zijn vrouw) zich in het bijzonder heeft ingezet om de jeugd te interesseren in natuur en milieu van Limburg in het algemeen en in het Genootschap in het bijzonder. Onder zijn leiding werden al vanaf 1945 aparte bijeenkomsten en excursies georganiseerd voor jeugdige leden. Ook werden er in dit kader enkele jaren zomerkampen gehouden waarachter Van Nieuwenhoven en zijn vrouw de stuwende, de organiserende en de uitvoerende krachten waren.

Hoewel aparte activiteiten voor jeugdden inmiddels niet meer worden gehouden, is de invloed van Van Nieuwenhoven op het huidige, relatief jonge, Genootschap onmiskenbaar geweest. Het verschijnsel "studiegroep" is mede onder zijn leiding tot stand gekomen en vormt nu, naast de Kringen, een van de stevige pijlers onder het moderne Genootschap.

Dat zijn enthousiasme, inzet en kennis zeer gewaardeerd werden, blijkt bijvoorbeeld ook uit de notulen van de vergaderingen van het Bestuur van het Genootschap. Was hij bij belangrijke zaken eens verhinderd de vergadering bij te wonen, dan lezen we bijvoorbeeld "...dat een dergelijke belangrijke beslissing niet moet worden genomen bij afwezigheid van de heer Van Nieuwenhoven..."

Als bioloog profileerde Van Nieuwenhoven zich vooral in 1956 door een academische promotie op het proefschrift "Ecological observations in a hibernation-quarter of cave-dwelling bats in South-Limburg", waarvoor het veldwerk werd verricht in de Apostelgroeve bij Maastricht.

Ook zijn grote bijdrage aan de totstandkoming van het boek "Ontdek het Mergelland" mag hier niet onvermeld blijven.

Ook buiten het Genootschap heeft dr. Van Nieuwenhoven zich voortdurend ingezet voor de belangen van natuur en milieu in onze provincie.

Als leraar heeft hij zich enorm ingespannen voor onderwijsvernieu-

De Rector Cremers-Penning werd door het Bestuur van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg in 1985 bij gelegenheid van haar vijfenzeventigjarig bestaan ingesteld, als bijzondere onderscheiding voor personen die zich buitengewoon verdienstelijk hebben gemaakt voor (de bescherming van) natuur en milieu in de provincie Limburg in het algemeen of voor het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg in het bijzonder.

De onderscheiding is genoemd naar een van de oprichters van het Genootschap, Rector P. Jos. Cremers, die de eerste veertig jaar (van 1910 tot 1950) ook voorzitter (vroeger "President") van de vereniging was en bovendien van 1917 tot 1938 de eerste conservator van het door het Genootschap opgerichte Natuurhistorisch Museum Maastricht. Een uitgebreide verhandeling van de hand van zijn opvolgster, mevrouw dr. W. Minis-van de Geyn, verscheen in 1985 in het jubileumnummer van het Natuurhistorisch Maandblad (jaargang 74 afl. 11 p. 197-200). In ditzelfde Maandblad is (op p. 201-205) uitgebreide informatie te vinden over de penning zelf, waarvoor Stefan Graatsma het ontwerp verzorgde (evenals voor de bijbehorende oorkonde) en medewerkers van de Jan van Eyck Akademie te Maastricht de uitvoering op zich namen, een uitvoering volgens het cire perdue procédé in brons door Pie Sijen.

De Rector Cremers-Penning wil een blijk van waardering en blijvende herinnering zijn aan Rector Cremers én een blijk van waardering voor diegenen die zich in overeenstemming met de doelstellingen van het Genootschap op bijzondere wijze hebben gemanifesteerd.

wing, via de pedagogische academies, "erwtensoeptochten voor de Limburgse Kweekscholen, lesbrieven, cursussen voor docenten, de Biologische Werkkampen voor het Onderwijs, Natuurgidsencursussen voor het IVN, enz., waarbij hij zijn onderwijsfuncties bewust combineerde met de functie van "Contact-bioloog voor scholen en jeugdorganisaties" bij het Natuurhistorisch Museum Maastricht, een functie die hij van 1956 tot 1965 bekleedde.

Ten behoeve van het museum maakte hij namens het Genootschap ook jarenlang deel uit van de voormalige Commissie van Toezicht op het Natuurhistorisch Museum" en de latere "Commissie van Advies en Bijstand" voor het College van Burgemeester en Wethouders.

Overigens is dr. Van Nieuwenhoven nog steeds actief, niet alleen als "gewoon" lid van het Genootschap, maar ook als bestuurslid van het Comité Maastricht-Heuvelland van het Wereld Natuur Fonds. Ook in deze organisatie had en heeft de jeugd altijd zijn speciale belangstelling: jarenlang is hij mentor geweest van de "Rangers" en maakte hij deel uit van de redactie van "Tam Tam", het jeugdtijdschrift van het WNF.

Volledigheid nastreven in een overzicht van activiteiten is hier niet de bedoeling, maar het zal duidelijk zijn welke de overwegingen zijn geweest die het Bestuur ertoe hebben gebracht om Piet van Nieuwenhoven, die in 1979 al benoemd werd tot Lid van Verdiensten, de Rector Cremers-Penning van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg toe te kennen, als blijk van grote waardering voor alles was hij voor natuur en milieu in Limburg - én voor het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg in het bijzonder - gedaan heeft.

De onderscheiding is Piet van Nieuwenhoven toegekend voor wat in literaire kringen genoemd zou worden zijn "gehele oeuvre", zonder daarbij accenten te leggen. In de geest van Rector Cremers, en deels min of meer als "opvolger" van de Rector.

Douwe Th. de Graaf